

UM
HJÁTRÚ OG FJÖLKYNGI
UPPRUNA ÞESS OG ÚTBREIÐSLU

EFTIR

STEFÁN SIGFÚSSON.

HJÁTRÚ OG FJÖLKYNGI MEDAL VILLTRA ÞJÓÐA.

Þótt Kaldear, Babilóníumenn og Egyptar megi heita vorar fyrstu sögulegu þjóðir, og hjátrú og fjölkyngi eigi þannig til þeirra uppruna sinn að rekja, þá er það eigi þar með sagt, að þessir hlutir sé eigi eldri í heiminum. Þegar vér höfum fyrst söguleg kynni af þessum þjóðum frá því 4,000 árum fyrir tímatil vort, þá hafa þær þegar myndað stór og voldug ríki. Þær eru þá löngu höfnar af barnæskuskeiði, svo að frásagnirnar gefa oss enga grein eða dæmi þess, hversu trú og hjátrú hefir verið varið meðal hinna öndverðlegustu þjóða. Vér verðum því að snúa oss aðra leið, en til þeirra, er vér ætlum að leita oss upplýsinga um frumlegustu siði og háttu mannkynsins— það er viðjafnaðar eða samjafnaðarleiðin, er fara verður. Vér verðum að snúa oss til þeirra villiþjóða, sem vér nú þekkjum (t. d. Grænlandinga, Rauðskinna í N. Ameríku, ýmsra svertingja þjóða í Afríku og enda þjóðsflokkanna í Norður-Síberíu), og viðjafna svo frá þeim til hinna villtu þjóða, er áður voru uppi og vér engar sögur höfum um. En nú er svo fjarri, að þessar þjóðir sé á nokkru brávillustigi, að þvert á móti hafa þær náð eins konar menningarstigi, er rétt er álitid. En hvað um það, hjátrú þeirra hindurvitni og fjölkyngi má telja hið frumlegasta, er vér höfum að halda oss til í þessum efnum, og að líkindum mjög lítið breytt frá því á fornöld þeirra, og til þess verður því að halda sér.

Út í lýsing trúar og hjátrúar síða þessara þjóða hveirrar fyrir sig verður ekki farið, en ef dregnir eru fram höfuðdrættirnir hjá þeim sameiginlega, má segja þegar, að öll trúarbrögð þeirra sem annara skrælingjaþjóða um alla fornöld er einhvers konar sáldýrkun (animism). Þær tilbáðu blátt áfram anda forteðra sinna framliðinna, líkt og villiþjóðir sumar gjöra nú. Þær þekktu ekki